

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 2. Parentibus præferendus Deus, ejus præcepta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

P.

TITULUS I.
PANIS.

UT comedat panem. Ex. 2. 20. Panis Hebraeis per Synecdochen quemvis cibum significat. Cornelius hic.

Auferet omne robur panis. II. 3. 1. Hebraei robur misan, id est, sulcrum, baculum, scipionem, vocant panem, cibum, & omne, quod hominem in vita sustentat. Hinc panis vocatur *virga*, vel *baculus*, Levit. 26. 26. Ezech. 4. 16., 5. 16., 14. 13. Cornelius hic.

Panem nostrum quotidianum. Luc. 11. 3. Hoc de duplici pane exponitur. 1. de pane Sacramentali, id est, de corpore, & Sanguine Christi, sicut ait Salvator. Joan. 6. 41. *ego sum panis vivus*. 2. de pane Spirituali, scilicet de

habitu, actibusque virtutum; de consolatione interna, de confortatione mentali, de divinum sapore de pane poenitentiae. Pl. 79. 6. *cibabis nos pane lacrymarum*. His itaque cibis oremus quotidie ali divinitus; ne spiritus noster debilitetur, vitiisque succumbat. Dion. Carth. hic.

Panes manu S. Bernardi benedicti ad septem, novem, undecim, annos durarunt; nec colore, nec sapore, immutato. Ex vita ejusdem l. 4. c. 4.

S. Euthymius M. Abb. effecit, ut ex paucissimis plurimi panes fierent, quibus 400. viri refecti sunt. Nicephorus Callistus l. 14. c. 52. Bolland. 20. Jan.

TITULUS II.
PARENTES.

§. I.

Honorandi.

Qui timet Dominum, honorat parentes; & quasi dominis serviet his, qui se genuerunt. Eccl. 3. 8. Palacius: quasi diis serviet his: in ijs enim Deus representatur, Deique dominium respiciet. Cornelius hic.

Stabant juxta crucem Jesu mater ejus &c. Joan. 19. 25. Dominus in cruce pendens Matrem habuit a dextris, quam Joanni commendavit. Ita quicumque ascendit crucem praereligionis, vel Religionis; parentes debet habere a dextris: ut eos scilicet diligat ad bona aeterna; & gratiae Dei committat. Sed nota: quod Dominus, licet compateretur Matri, non tamen voluit de Cruce descendere: ita nos, qui ferimus Crucem Domini, propter parentes nostros non debemus ad carnalia declinare. Hugo Card. in Gen. 1. 19. Crucifixus Matrem suam Joanni commendat. Nota, quae mox addit Evangelista v. 28. *postea sciens Jesus, quia omnia consummata sunt - & inclinatus capite tradidit spiritum*. Luc. 23. *Pater, in manus tuas commendo spiritum meum*. Joannes ait, ubi Matrem commendavit Joanni, tunc omnia consummasse, & inclinatus capite tradidisse spiritum. v. 30. quia piam Matris curam ostendit in Cruce, omnia consummata sunt; & nihil ei superest, nisi in Patris manus spiritum tradere. Nam ita Deo grata est erga parentes pietas; ut illam exercens omnia consummasse videatur; & possit sperare

Polyanth. Sacra, Tom. II,

confidenter, in aeterni Patris manus spiritura traditurum. S. Ambros. l. 10. ep. ep. 79. hoc testamentum Filij est, de Matris integritate: haec Mariae locuples integri pudoris hereditas, hic totius finis pietatis. Denique hoc dixit, & emisit spiritum: consummans omne mysterium bono sine pietatis. Castillo in c. 28. Ex. II. lat. 5.

Ne vultu quidem laedenda est pietas parentum. Pasce patrem tuum, pasce Matrem tuam. Etsi paveris matrem, adhuc non reddidisti dolores, non reddidisti cruciatus, quos pro te passa est: non reddidisti obsequia, quibus te illa gestavit; non reddidisti alimenta, quae tribuit tenero pietatis affectu, immulgens labris tuis ubera: non reddidisti famem, quam pro te illa roleravit; ne quid, quod tibi noxium esset, ederet; ne quid, quod lacu noceret, hauriret: Tibi illa jejunavit, tibi manducavit; tibi illa, quem noluit, cibum non accepit; tibi, quem voluit, cibum sumpsit. Tibi vigilavit, tibi flevit: & tu illam egere patieris? O fili! quantum tibi sumes iudicium? si non pascas parentem. S. Ambros. in Luc. 18. Vide tit. Filij §. 5. & 6.

§. II.

Parentibus praefendus Deus, praecpta &c.

Qui dixit patri suo, & matri suae, nescio vos &c. - hi custodierunt eloquium tuum &c. Deut. 33. 9. Magis, & primo, dicitur hic de patre, & matre; quam de fratribus, & filiis: quod illos in caede illa idololatrarum

M m

non

non respexerint Levitæ, nec miserti sint eorum. Unde videntur sine discrimine omnes noxios, etiam patrem, occidisse. Cornelius hic.

Permitte me primum ire &c. Matth. 8. 21. Audite, quid discipulus dixerit, permittite me *primum*. Hoc *primum* ei esse non debuit, sed secundum. Terrenus pater cœlesti postponendus est Patri. Pinna in Eccl. Ethol. 148. Quidam dicunt: hoc non intelligendum, quasi pater hujus discipuli jam defunctus esset, & ipse eum sepelire vellet: quia hoc ei negatum non esset, cum sit opus pietatis; sed quia tenebatur carnali amore parentum, cum quibus usque ad mortem eorum voluit permanere, eisque sepultis Christo adherere. Sed Christus ei id negavit, ob periculum moræ: non quia sepelitiõ mala; sed quia majoris boni impeditiva. Dicit enim Ambrosius: docet Christus, minora bona pro utilitate esse prætermittenda. Majus est enim animas mortuas prædicando suscitare; quam corpus mortui in terra abscondere. Dionys. Carthuf. in Matth. 8. 21. Non erat hujus pater in infirmitate, ut moriturus in proximo videretur; sed fortassis in senectute: expectare melius ratus, quam si Christum sequeretur; ignarus adhuc, quod pietas pro pietate dimitienda esset. Ad plenum peroptimè pius est, qui divinum præfert imperium, etiam omni obsecundatione denegatã parentibus. Præferatur hominibus Deus, Creator creaturæ, parientibus ad mortem vitæ largitor, nutritoribus Redemptor, viventibus cunctis in hac vita mortali: qui, ut omnibus vita beata daretur, immortalis se donavit in mortem. Sim. Cas. l. 9. c. 16.

Dimitte mortuos sepelire mortuos. Matth. 8. 22. Nunquid sic Christus negat ultimum pietatis obsequium? vetat extremum munus parentibus quod debetur? Non pietatis obsequium negat; sed divinam præponit humanis affectibus servitutem. S. Chrysol. l. 19.

Non veni pacem mittere, sed gladium: vent enim separare &c. Matth. 10. 34. 35. Per amplius iustitia Christiana progreditur; ut etiam inter patrem, & filium posuerit odium, atque *gladium*, ut ipse Salvator dixit. Luc. 14. 26. *qui non odit patrem, & matrem, non potest meus esse discipulus.* Odium igitur Christianæ iustitiæ, non personæ sive naturæ; sed iniquitati debetur, & impedimento virtutis, quod consueverunt præstare parentes. Id. l. 15. de iustit. Christ. c. 3. Gladius instrumentum iustitiæ est, non sœvitia, ut observavit S. Hilarius. Suum unicuique jus dividit hic gladius: magnum parentibus amorem, sed majorem Deo. Mendoza in 1. Reg. 1. annot. 8. hic.

Quæ est mater mea? &c. Marci 3. 33. Ist hæc non depromit, quod matrem ullã prorsus ratione aspernetur, aut fratres contemnat; absit hoc: verum quò planum faciat, familiarem animæ cum Deo conjunctionem quavis carnis cognatione potiorem se ducere. Victor Antioch. hic.

Pater tuus, & ego &c. Luc. 2. 48. Duo Patres in tali colloquio sonuerunt, unde quo-

dammodo locutiõ materna confunditur. Dixerat Virgo Patrem, quem habebat socium sponsum. Respondit Christus, se Patrem habere æternum, cujus volita in carne venerat perficere super terram. Illa hominem, iste Deum; illa mortalem, iste protulit immortalem. *Nescitis, quod in his &c.* Non veretur Christus dolores ex carne maternos, sive paternos; sed Dei Patris obedientiam plus attendit: præferendus est Deus proprijs parentibus quantumcunque illustribus, vel honestis. Et hic Christus pietatem pro pietate condemnat, & reprobatur; & divinis actionibus postponit humanas; & divinum omninò humano præposuit. Humanum est, tristitiam non inferre parentibus; & ipsos consolari, opus est pietatis. Et honorem ipsis impendere, debitum est iustitiæ, justioque Legis. Ubi verò Deus aliud inducit, ab omnibus his absolvit. Proinde ex hujuscemodi Christi verbis decretum firmum accepimus: ut, cum Deum aliquid velle novimus, cætera omitamus: neque tristitiæ, neque lacrymæ, neque singultus, aut ululatus, dejectiones, aut assumptiones, quorumcunque charorum, ad id agendum impediunt. Sim. Cas. l. 9. c. 2.

Sine ut mortui sepeliant mortuos suos. Luc. 9. 60. Cum religiosum humanum accepimus officium, quemadmodum hic paterni quoque funeri sepultura prohibetur? nisi ut intelligas; humana posthabenda divinis. Bonum studium; sed majus impedimentum: nam, qui partitur studium, derivat affectum; qui dividit curam, differt profectum. Ergo prius obeunda, quæ maxima sunt. S. Ambros. lib. 7. in Luc. hic.

Si quis venit ad me, & non odit patrem &c. Luc. 14. 26. Domini oratio nihil à nobis aliud exigit, quam ut eos aversemur, qui fidem nostram in Deum impedit; aut ab ijs rebus avertere nos student, quæ ad animæ salutem sunt necessaria: tum ne eò unquam nos abduci sinamus, ut propter quemcunque carnalem amorem, eam dilectionem negligamus, aut contemnamus, quam debemus Christo. S. Titus Bostr. in Luc. hic.

Quid mihi, & tibi est, mulier? Joan. 2. 4. Ut quid sic responderat? utique propter nos: ut conversos ad Dominum jam non sollicitet carnalium cura parentum. S. Bernardus l. 2. D. 1. post oct. Epiph.

Quid facis in paterna domo delicate miles? ubi vallum? ubi fossa? ubi hyems acta sub pellicibus? Ecce de cœlo tuba canit; ecce cum nubibus debellaturus orbem Imperator armatus egreditur; ecce bis acutus gladius, ex regis ore procedens, obvia quæque metit. Et tu mihi de cubiculo ad aciem; tu de umbra egredieris ad solem. Corpus assuetum tunicis loricae onus non fert; caput opertum linteò galeam recusat; mollem otio manum durus exasperat capulus. Audi edictum Regis tui. Matth. 12. 30. *qui non est mecum, contra me est; & qui non congregat mecum spargit.* Recordare tyrocinij tui diem, quo Christo in Baptismate conspuitur in Sacramenti verba jurasti; pro nomine ejus non te patri paritum esse,

esse, non matri. Ecce adversarius in pectore tuo Christum conatur occidere: ecce donativum, quod militaturus acceperas, hostilia castra suspirant. Licet parvulus ex collo pendeat nepos; licet sparsò crine, & scissis vestibus, ubera, quibus te nutrierat, mater ostendat; licet in limine pater jaceat; per calcatum perge patrem, sicis oculis ad vexillum crucis evola. Solum pietatis genus est, in hac re esse crudelem. Veniet, veniet postea dies illa, quò victor reverteris ad patriam; quò per Jerosolymam cœlestem vir fortis coronatus incedas. S. Hieron. ep. 1. ad Heliodorum.

Et Joannes B. sanctam matrem habuit, Pontificisque filius erat: & tamen nec matris affectu, nec patris opibus, vincebatur; ut in domo parentum cum periculo viveret castitatis. Vivebat in eremo, & oculis desiderantibus Christum nihil aliud dignabatur aspicere. Id. ep. 4. Rustico Monacho vivendi fomam præscribens.

Honora patrem tuum; sed si te à vero Patre non separat. Tamdiu scito sanguinis copulam, quamdiu ille suum noverit Creatorem. Alioquin David protinus tibi canit Ps. 44. 11. *Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam, & obliviscere populum tuum &c.* Grande præmium parentis oblii: *concupisset Rex decorem tuum, & dicit tibi: tota pulchra es amica mea &c.* Cant. 4. 7. Id. ep. 10. ad Furiam de viduit. servanda.

Cum aliquid eorum; quæ Deo probantur, efficitur; quicumque id prohibuerit, sive pater, sive mater, sive quisvis; is inimicus, & hostis esto. S. Chrysostr. lib. de Virginit.

Utilius est, parentes mœrore afficere, quàm Deum. Joan. Clim. gradu 3. de peregrinat. & somnijs.

Impius est, qui animæ suæ pro suis parentibus est crudelis: majoremque temeritatem hac nemo habet, quàm ut animam suam ponat ita periculosè quis pro amicis suis. Petrus Blefens. ep. 11. ad Clericum, ingressum Religionis amore amicorum retardantem.

§. III.

Parentum amor in Liberos.

Num. 1.

Sit equalis.

Isaac amabat Esau. Gen. 25. 28. & *Rebecca diligebat Jacob.* S. Ambros. l. 2. de Jacob c. 2. Accipite bonum certamen inter parentes: mater deferat affectum, pater judicium: mater circa juniorem tenerà pietate proterdat; pater circa seniore naturam honorificentia servet. Hic magis honoret, illa plus diligat; dum singuli singulos foveant, non in unum uterque conspiret. apud Bæza t. 1. l. 3. §. 3.

Quare negligitis? Gen. 42. 1. Quæres: quâ ratione Joseph tam diu incognitus mansit in Ægypto, putà 23. annis, ita ut de se nihil *Polyanthea Sacra. Tom. II.*

unquam nuntiârit patri adeò propter se mœrenti? cur hoc ita fieri, & celari, voluit Deus? R. quia Deus hoc quasi purgatorium mœroris voluit dari Jacobo, licet iusto, ob levitiam ejus quædam peccata: tum quia nimis, & cum invidia fratrum, amaverat Josephum. Solet enim Deus nimios Sanctorum circa rem aliquam, vel personam, amores hœc modò per adversa, quasi vinum injectâ aquâ temperare. Ita S. August. l. 82. de temp. Cornelius hic. Amare liberos, dulce; & impenitus amare, prædulcius. Sed frequenter ipse amor patrius, nisi moderationem servet, nocet liberis: si aut nimia indulgentia dilectum resolvat; aut prælatio unius cæteros ab affectu germanitatis ayertat. Plus acquiritur filio, cui fratrum amor acquiritur: hæc præclarior munificentia patrum, hæc ditior hæreditas filiorum. Jungat filios æqualis amor, quos junxit æqualis natura. S. Ambros. lib. de Joseph. c. 2. apud Alvarez Illustr. 30. in Gen. 37.

Filij tui sicut novella olivarum in circuitu mensæ tuæ. Ps. 127. 3. Pater quasi centrum domus suæ; à centro lineæ ducuntur æquales ad circumferentiam. Non est unus in Angulo-Beata domus, in qua servatur æquitas. Mox addit: *ecce sic benedicetur homo.* Hugo: non solum benedicet tibi Dominus de terra, temporalia bona tribuens; sed etiam benedicet ex monte sancto suo, & altissimo tabernaculo suo, ut videas bona Jerusalem. Alvarez in Gen. 37. Illustr. 30.

Dic, ut sedeant hi duo filij mei &c. Matth. 20. 21. Quare pia mater filio magis dilecto non petis? prudenter egit honorem illum non in particulari, sed in communi petens, Imitentur eam parentes, nè filium unum præ altero diligant; nec in re familiari alij alijs proponantur; nisi gravis adsit causa: nam alioquin magnæ oriuntur discordiæ. Diez, conc. 1. in festo S. Jacobi.

Num. 2.

Non plus quàm Deum, & se.

Cumque alligasset Isaac filium suum &c. Gen. 22. 9. Ostendit Abraham, charissimum quidem sibi esse filium; sed multo chariorem filio existere Dominum; totos affectus convertit in Deum; cui jam se noverat mancipatum. S. Chrysostr. in Gen. 1. de fide Abrah. Quòvis igne vehementiorem excitavit charitatem; acutioremque gladiò amorem reddidit: nam in ipso vincula præscidit natura. S. Ephrem. in Abrah. & Isaac. O spectaculum formidandum! amor in prolem, Dei que dilectio, judicio contendunt; & judex ensifer instat Abrahamus, ac ense jus dicit; victoriamque Dei dilectioni tribuit; consignat sanguine, testemque victoriæ sacrificium facit. S. Basilus Seleuc. or. 7. de Abrah. Tentavit Deus Abraham, præcipiens, ut immolaret filium suum; ut in exemplum alijs innotesceret obedientia ejus: ut omnes parentes discant, quantum præponenda sit

M m 2

ob-